

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

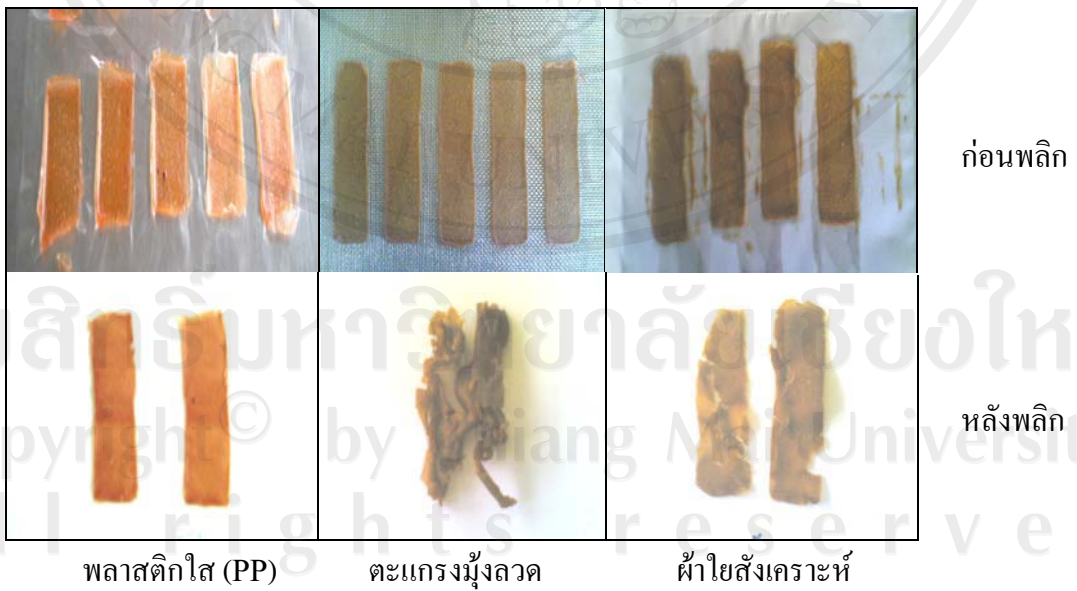
Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

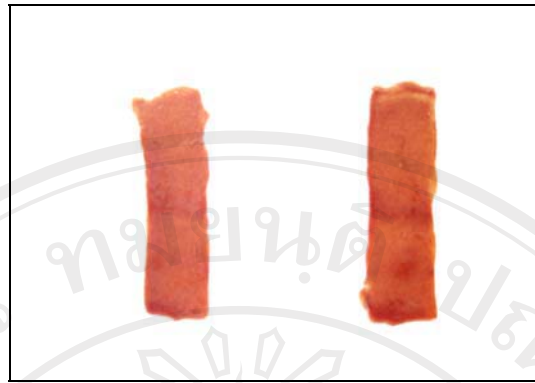
ภาคผนวก ก
รูปภาพงานวิจัย

ภาพ ก.1 ลักษณะของผลละมุดสุก 2 สายพันธุ์

ภาพ ก.2 ลักษณะของวัสดุรองรับในการอบแห้งละมุดแผ่นหลังการอบแห้ง

สายพันธุ์มะกอก สายพันธุ์ไหง่ห่าน

ภาพ ก.3 ลักษณะของละมุดแผ่นที่ผลิตได้

ภาพ ก.4 ตู้อบลมร้อนแบบใช้ไฟฟ้าที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ข

หลักการดำเนินงานของตู้อบลมร้อนแบบใช้ไฟฟ้า และอุณหภูมิลมร้อน

รายละเอียดของตู้อบ

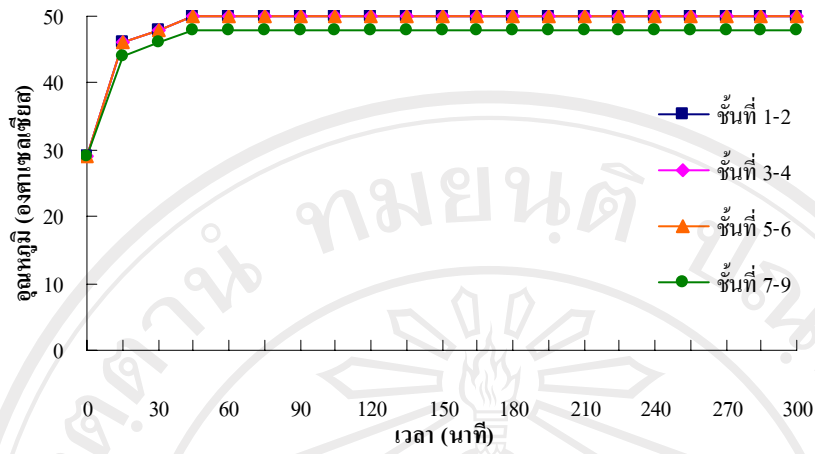
1. เป็นตู้อบลมร้อนแบบใช้ไฟฟ้า รุ่น Shinha ผลิตโดย บ. ลิจิตชีวัน จ.เชียงใหม่
2. ใช้มอเตอร์ขนาด $\frac{1}{2}$ แรงม้า ความเร็ว 1440 รอบต่อนาที
3. ขนาดของตู้อบภายใน กว้าง×ยาว×สูง เท่ากับ 50×80×120 เซนติเมตร
4. ขนาดตะแกรง กว้าง×ยาว×สูง เท่ากับ 49×79×4 เซนติเมตร
5. ตะแกรงสแตนเลส มีรูระบายอากาศจำนวน 60 รู ตู้อบบรรจุได้ทั้งหมด 9 ตะแกรง
6. ตัวตั้งอุณหภูมิที่จะใช้ออบแห้ง อยู่ที่ตำแหน่งด้านบนซ้ายของตู้อบ หน้าจอแบบดิจิทัล
7. ตัวควบคุมอุณหภูมิ อยู่ภายในตำแหน่งตรงกลางด้านซ้ายของตู้อบ

การวัดความถูกต้องของอุณหภูมิลมร้อน

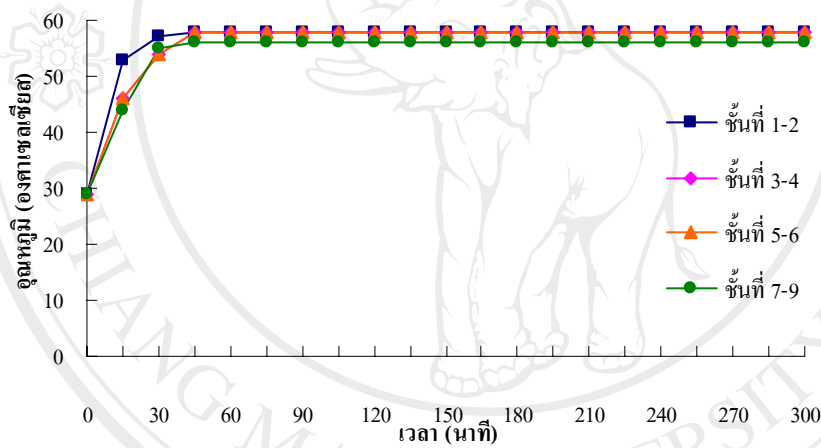
ได้ทำการศึกษาความถูกต้องของอุณหภูมิลมร้อนภายในตู้อบด้วยเทอร์โมมิเตอร์ โดยตั้งอุณหภูมิบินหน้าจอ 50 องศาเซลเซียส วัดอุณหภูมิจากชั้นด้านบนลงปาด้านล่าง บันทึกอุณหภูมิทุกๆ 30 นาที จนครบ 300 นาที พบว่า ชั้นที่ 1-6 และชั้นที่ 7-9 มีอุณหภูมิลมร้อนสูงสุด คือ 50 และ 48 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิเฉลี่ยของตู้อบคือ 49.5 ± 1.00 แสดงว่าภายในตู้อบมีอุณหภูมิที่ต่ำกว่าตั้งไว้เฉลี่ย 0.5 องศาเซลเซียส ดังนั้นในการทดลองจึงตั้งอุณหภูมิบินหน้าจอที่ 51 องศาเซลเซียส

ใช้วิธีการเดียวกัน เมื่อตั้งอุณหภูมิบินหน้าจอ 60 องศาเซลเซียส พบว่า ชั้นที่ 1-6 และชั้นที่ 7-9 มีอุณหภูมิลมร้อนสูงสุด คือ 58 และ 56 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิเฉลี่ยของตู้อบคือ 57.5 ± 1.00 องศาเซลเซียส แสดงว่าภายในตู้อบมีอุณหภูมิต่ำกว่าที่ตั้งไว้เฉลี่ย 2.5 องศาเซลเซียส ดังนั้นในการทดลองจึงตั้งอุณหภูมิบินหน้าจอที่ 63 องศาเซลเซียส

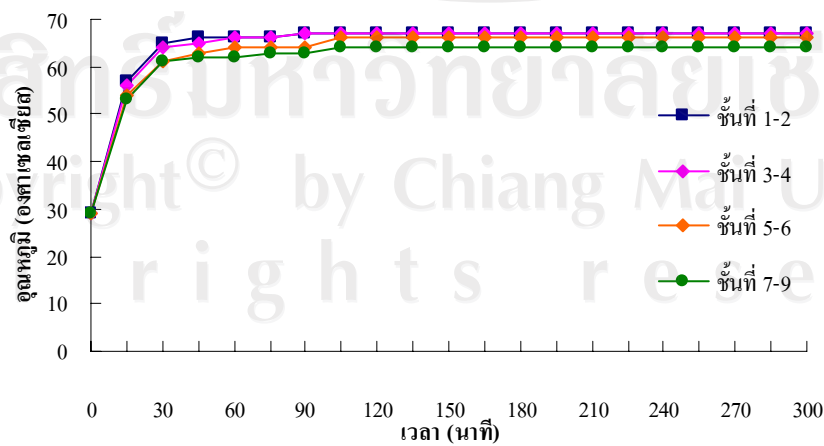
ใช้วิธีการเดียวกัน เมื่อตั้งอุณหภูมิบินหน้าจอ 70 องศาเซลเซียส พบว่า ชั้นที่ 1-4 ชั้นที่ 5-6 และชั้นที่ 7-9 มีอุณหภูมิลมร้อนสูงสุด คือ 67, 66 และ 64 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิเฉลี่ยของตู้อบคือ 66 ± 1.41 องศาเซลเซียส แสดงว่าภายในตู้อบมีอุณหภูมิต่ำกว่าที่ตั้งไว้เฉลี่ย 4 องศาเซลเซียส ดังนั้นในการทดลองจึงตั้งอุณหภูมิบินหน้าจอที่ 74 องศาเซลเซียส

ภาพ ข.1 การกระจายตัวของอุณหภูมิภายในตู้อบลมร้อน เมื่อตั้งอุณหภูมิหน้าจอบ 50 องศาเซลเซียส

ภาพ ข.2 การกระจายตัวของอุณหภูมิภายในตู้อบลมร้อน เมื่อตั้งอุณหภูมิหน้าจอบ 60 องศาเซลเซียส

ภาพ ข.3 การกระจายตัวของอุณหภูมิภายในตู้อบลมร้อน เมื่อตั้งอุณหภูมิหน้าจอบ 70 องศาเซลเซียส

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพ

1. การวัดค่าสีระบบ Hunter Lab

เป็นการวัดค่าสี L^* ค่าสี a^* และค่าสี b^* ของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ละมุดแผ่น ดังนี้

ค่าสี L^* คือ แสดงความสว่างของสีมีค่าตั้งแต่ 0-100

- L^* มีค่า 0 หมายถึง มืด (darkness)

- L^* มีค่า 100 หมายถึง สว่าง (lightness)

ค่าสี a^* คือ แสดงความเป็นสีแดงและเขียว (redness/greenness)

- a^* มีค่าเป็นบวก หมายถึง สีแดง

- a^* มีค่าเป็นลบ หมายถึง สีเขียว

ค่าสี b^* คือ แสดงความเป็นสีเหลืองและน้ำเงิน (yellowness/blueness)

- b^* มีค่าเป็นบวก หมายถึง สีเหลือง

- b^* มีค่าเป็นลบ หมายถึง สีน้ำเงิน

เครื่องมือที่ใช้

- Chroma meter (Minolta, CR-300)

วิธีการ

1. ก่อนทำการวัดสีทุกครั้งต้องทำการปรับมาตรฐานเครื่อง (calibration) โดยใช้สีมาตรฐานแล้วจึงทำการวัดสี

2. วางหัววัดลงบนตัวอย่าง แล้วกดปุ่มของเครื่องวัด ขณะที่เครื่องทำการวิเคราะห์ จะมีไฟกระพริบ และเสียงสัญญาณ 3 ครั้ง

3. เมื่อวิเคราะห์เสร็จ ให้เลือกระบบการวัดสีเป็นค่าสี L^* ค่าสี a^* และค่าสี b^*

4. อ่านผลตัวเลขที่หน้าจอ บันทึกผล

5. แล้วจึงวิเคราะห์ตัวอย่างถัดไป โดยทำเหมือนข้อ 2-4

2. การวิเคราะห์ลักษณะเนื้อสัมผัส

การวิเคราะห์เนื้อสัมผัสด้านแรงดึงขาด (tensile test) ของลุ่มดแผ่น ได้ดัดแปลงมาจากการวัดแรงดึงขาดของทุเรียนแผ่น (พรศักดิ์, 2545) ดังนี้

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้

- เครื่องวิเคราะห์เนื้อสัมผัส Texture Analyzer (TA-XTPlus)
- load cell ขนาด 2000 กรัม
- หัววัดแรงดึงแบบเส้นก้วยเดี่ยว (A/SPR)

วิธีการ

1. ก่อนทำการวิเคราะห์ลักษณะเนื้อสัมผัสทุกครั้งต้องทำการปรับมาตรฐานเครื่อง (calibration) โดยใช้ load cell ขนาด 2000 กรัม
2. ใช้อัตราเร็วของการทดสอบ 3 มิลลิเมตรต่อวินาที
3. ใช้ระยะสูงสุดที่ให้หัววัดเคลื่อนที่ 20 มิลลิเมตร
4. ใช้ trigger 5 กรัม
5. เตรียมตัวอย่างกว้าง 1 เซนติเมตร และยาว 4 เซนติเมตร
6. นำลุ่มดแผ่นตัวอย่างที่เตรียมไว้แล้ว มาติดในแต่ละด้านของหัววัดแรงดึงให้แน่น แล้วจึงทำการวิเคราะห์ โดยวัดค่าเป็นแรงสูงสุดที่ทำให้ขาด (max force) หน่วย นิวตัน

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี

1. การวัดปริมาณความชื้น (AOAC, 2005)

การวัดปริมาณความชื้นโดยการบันทึกน้ำหนักของ moisture can ที่สะอาด และผ่านการอบเป็นเวลา 30 นาที และปล่อยให้เย็นใน โถดูดความชื้น จากนั้นทำการชั่งตัวอย่างประมาณ 5 กรัม บันทึกน้ำหนักที่แน่นอน ใส่ลงใน moisture can แล้วนำไปอบในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส จนน้ำหนักคงที่ แล้วนำ moisture can ออกจากตู้อบและปล่อยให้เย็นใน โถดูดความชื้น บันทึกน้ำหนักของ moisture can และของแข็งที่เหลืออยู่ คำนวณปริมาณความชื้นจากสูตร

$$\text{ปริมาณความชื้น ร้อยละ ของน้ำหนัก} = \frac{(W_2 - W_3) \times 100}{W_2 - W_1}$$

เมื่อ W_1 = น้ำหนักของกระป๋องอบความชื้น (กรัม)

W_2 = น้ำหนักของกระป๋องอบความชื้นและตัวอย่างก่อนอบ (กรัม)

W_3 = น้ำหนักของกระป๋องอบความชื้นและตัวอย่างหลังอบ (กรัม)

2. การวัดค่าวอเตอร์แอกติวิตี (a_w)

เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้

- เครื่องวัดค่าวอเตอร์แอกติวิตี (Aqualab, CX3TE)

- ตลับพลาสติก (a_w box)

วิธีการ

1. เปิดเครื่องและอุ่นเครื่องประมาณ 30 นาที ก่อนทำการวิเคราะห์ตัวอย่าง
2. บรรจุตัวอย่างลงไปในตลับพลาสติก (a_w box) ที่สะอาด โดยไม่เกินครึ่งของตลับพลาสติก (a_w box)
3. ดึงลิ้นชักของเครื่องออกมาจากตัวเครื่องจากตำแหน่ง open/load และทำการใส่ตลับพลาสติก (a_w box) ลงไป ดันลิ้นชักเข้าไปในตัวเครื่องกลับเข้าตำแหน่งเดิม
4. หมุนปุ่มของลิ้นชักจากตำแหน่ง open/load ไปยังตำแหน่ง read
5. เครื่องจะเริ่มทำการวิเคราะห์

6. เมื่อเครื่องทำการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว จะมีสัญญาณเตือนดังถึ และมีไฟสีเหลืองกระพริบขึ้น

7. อ่านผลตัวเลขที่หน้าจอ พร้อมอุณหภูมิ
8. ทำการวัดตัวอย่างต่อไปโดยทำเหมือนข้อ 2-7
9. เมื่อเสร็จสิ้นการวัดให้ทำความสะอาดถาดพลาสติก และตัวเครื่องให้เรียบร้อย

3. การวัดปริมาณกรดทั้งหมดโดยการไตเตรท (total titrable acidity) (AOAC, 2005)

สารเคมี

1. 0.1N NaOH
2. 1% Phenolphthalein indicator

วิธีการ

1. ชั่งตัวอย่างหนัก 10 กรัม ใส่ในบีกเกอร์ขนาด 100 มิลลิลิตร เติมน้ำลงไปเล็กน้อยคนให้ละลายเข้ากันดี
2. ปรับปริมาตรเป็น 100 มิลลิลิตร โดยใช้ volumetric flask กรองผ่านกระดาษกรอง
3. ปิเปิดส่วนที่กรองได้มา 10 มิลลิลิตร ใส่ฟลasks ขนาด 125 มิลลิลิตร นำไปไตเตรทกับ 0.1N NaOH โดยใช้ Phenolphthalein indicator 2-3 หยด บันทึกปริมาตรของ 0.1N NaOH ที่ใช้ในการไตเตรท คำนวณปริมาณกรดทั้งหมดโดยการไตเตรท จากสูตร

ปริมาณกรดทั้งหมดโดยการไตเตรท (ร้อยละในรูป malic acid)

$$= \frac{A \times B \times C \times D \times 1000}{E \times F}$$

เมื่อ A = ปริมาตรของ 0.1N NaOH ที่ใช้ในการไตเตรท

B = volume made up (ml)

C = equivalent weight of acid

D = ความเข้มข้นของ NaOH (N)

E = น้ำหนักของตัวอย่างอาหาร (g)

F = ปริมาตรของสารละลายตัวอย่างที่ใช้ในการไตเตรท (ml)

โดยที่ equivalent weight of acid

สารละลาย 0.1N NaOH จำนวน 1 ml ทำปฏิกิริยาสมมูลพอดีกับ malic acid
0.006706 g

3. การวัดปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์โดยวิธี Lane and Eynon (Pearson, 1976)

สารเคมี

1. สารที่ช่วยทำให้ใส (clearing agents) ประกอบด้วย
 - Carrez I ($\text{ZnOAc} \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) 21.9 กรัม ละลายในน้ำกลั่นที่มี glacial acetic acid 3 มิลลิลิตร ปรับปริมาตรเป็น 100 มิลลิลิตร
 - Carrez II [$(\text{K}_4\text{Fe}(\text{CN})_6 \cdot 3\text{H}_2\text{O})$] 10.6 กรัม ปรับปริมาตรให้ครบ 100 (ml)
2. สารละลาย Fehling's solution
 - Fehling's solution A ($\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$) 69.28 ในน้ำกลั่น ปรับปริมาตรให้ครบ 1 ลิตร)
 - Fehling's solution B ($\text{Na.K.C}_4\text{O}_6 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$) 346 กรัม ในน้ำกลั่น ปรับปริมาตรให้ครบ 1 ลิตร
3. 1% Methylene blue indicator

วิธีการ

1. การเตรียมตัวอย่างอาหาร
 - ชั่งตัวอย่างอาหารมาจำนวนหนึ่ง เติมน้ำกลั่นลงไปเล็กน้อยเพื่อที่จะได้ป็นตัวอย่างให้เป็นเนื้อเดียวกัน
 - เติม clearing agent (Carrez I และ Carrez II) ลงไปอย่างละ 5 มิลลิลิตร เขย่าให้เข้ากัน ปรับปริมาตรให้ครบ 100 หรือ 250 มิลลิลิตร ด้วยน้ำกลั่น ตั้งทิ้งไว้ให้ตกตะกอน ประมาณ 30 นาที
 - กรองสารละลายที่ได้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ก่อน
- อินเวอร์ชัน
2. การไตเตรต
 - 2.1 primary titration
 - นำสารละลายที่กรองได้ ใส่บิวเรตปลายงอ ไล่ฟองอากาศโดยเฉพาะตรงส่วนปลายแท่งแก้วอให้หมด

- ปิเปตสารละลายผสม Fehling's solution จำนวน 10 มิลลิลิตร (ใช้ อย่างละ 5 มิลลิลิตร) ใส่ในพลาสติก ใส่แท่งแม่เหล็ก (magnetic) ลงไป

- นำไปต้มด้วย stirring hotplate จนเดือด แล้วจึงไตเตรตกับสารละลาย น้ำตาลตัวอย่าง จนสีน้ำเงินจางลง ให้เติมเมทิลินบลูลงไป 2-3 หยด ไตเตรตจนสีฟ้าหายไปหมด เหลือแต่ตะกอนสีส้มแดง บันทึกปริมาตรสารละลายตัวอย่างน้ำตาลที่ใช้

หมายเหตุ

1. ปริมาตรที่ใช้ไตเตรตกับสารละลาย Fehling's solution จะต้องอยู่ในช่วง 15-50 มิลลิลิตรเท่านั้น
2. ถ้าปริมาตรที่ใช้ไตเตรตน้อยกว่า 15 มิลลิลิตร แสดงว่าสารละลาย ตัวอย่างเข้มข้นเกินไป ต้องเจือจางสารละลายตัวอย่างลง
3. ถ้าปริมาตรที่ใช้ไตเตรตมากกว่า 50 มิลลิลิตร แสดงว่าสารละลาย ตัวอย่างเจือจางเกินไป ต้องเตรียมตัวอย่างใหม่ให้เข้มข้นกว่าเดิม

2.2 accurate titration

- เมื่อได้ปริมาตรที่เหมาะสมของสารละลายตัวอย่าง (15-50 มิลลิลิตร) ให้ ทำซ้ำเหมือนกับ primary โดยเติมสารละลายน้ำตาลตัวอย่างจากบิวเรตลงในพลาสติกทันที (ให้น้อย กว่าปริมาตรที่จะใช้ไตเตรตในช่วง primary ประมาณ 2-3 มิลลิลิตร)

- ต้มให้เดือด หยดเมทิลินบลู 2-3 หยด ไตเตรตต่อให้เสร็จภายใน 3 นาที ตั้งแต่เริ่มเดือดจนสารละลายเปลี่ยนจากสีฟ้าเป็นตะกอนสีแดง

- บันทึกปริมาตรของสารละลายน้ำตาลที่ใช้ไปคำนวณปริมาณน้ำตาล จาก ตารางคำนวณเปอร์เซ็นต์น้ำตาลรีดิวซ์ ก่อนอินเวอร์ชัน

4. การวัดค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH)

เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้

- pH meter (Hanna, HI9321)
- สารละลายมาตรฐาน (buffer pH 4.00 และ 7.00)

วิธีการ

1. ปรับค่ามาตรฐานด้วยสารละลายมาตรฐานที่มีค่าความเป็นกรด-ด่าง เท่ากับ 7.00 และ 4.00 ตามลำดับ ก่อนทำการวิเคราะห์ตัวอย่าง
2. เตรียมเนื้อละมุดปั่นละเอียด แล้วใช้อิเล็กโทรดจุ่มลงในเนื้อละมุดบด ทิ้งไว้ให้ ค่าคงที่ อ่านค่า และบันทึกผล

5. การวัดปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด (total soluble solid)

เครื่องมือที่ใช้

- hand refractometer (0-32 °Brix, Atago)

วิธีการ

1. ปรับค่ามาตรฐานด้วยน้ำกลั่น โดยเปิดฝาเครื่องแล้วหยดน้ำกลั่นลงบนแผ่นกระจกสีน้ำเงิน ปิดฝา แล้วปรับให้ค่าเป็นศูนย์ เช็ดน้ำกลั่นด้วยกระดาษทิชชู
2. เตรียมเนื้อละมุดปั่นละเอียด เปิดฝาเครื่องแล้วหยดลงบนแผ่นกระจกสีน้ำเงิน อ่านค่า และบันทึกผล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก จ

การประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส

แบบทดสอบความชอบโดยวิธี Hedonic scale

ชื่อผู้ทดสอบ วันที่.....

ชื่อผลิตภัณฑ์ ละมุดแผ่น

คำชี้แจง กรุณาทดสอบชิมตัวอย่างแล้วให้ใส่คะแนนความชอบในแต่ละคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ละมุดแผ่นตามคำอธิบายคะแนนความชอบข้างล่างนี้ และกรุณาชิมทีละตัวอย่าง และบ้วนปากหลังชิมตัวอย่างทุกครั้ง

9 = ชอบมากที่สุด

6 = ชอบเล็กน้อย

3 = ไม่ชอบปานกลาง

8 = ชอบมาก

5 = บอกไม่ได้ว่าชอบหรือไม่ชอบ

2 = ไม่ชอบมาก

7 = ชอบปานกลาง

4 = ไม่ชอบเล็กน้อย

1 = ไม่ชอบมากที่สุด

รหัสตัวอย่าง

.....

สี

.....

ความหวาน

.....

กลิ่นละมุด

.....

ความเหนียว

.....

ความแข็ง

.....

การไม่ติดฟัน

.....

การยอมรับโดยรวม

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ภาคผนวก ฉ

การคำนวณต้นทุนในการผลิตตะมุคแผ่น

ตาราง ฉ.1 การคำนวณต้นทุนในการผลิตตะมุคแผ่น

วัตถุดิบ	ราคา (กิโลกรัม/บาท)	ปริมาณที่ใช้ในสูตร (ร้อยละ)	จำนวนวัตถุดิบ (กิโลกรัม)	ราคา (บาท)
1. ตะมุคสุก	10	80	80	800
2. แป้งข้าวเจ้า	19	10	10	190
3. น้ำตาล	19	5	5	95
4. กลูโคสไซรัป	38	5	5	175
รวม		100	100	1,260
เพิ่มค่าแรงงาน ค่าภาชนะบรรจุ และค่าไฟฟ้า อีกร้อยละ 30				378
รวมต้นทุนทั้งสิ้น				1,638

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น ต้นทุนการผลิตตะมุคแผ่น 1 กิโลกรัม} &= \frac{1,638}{100} \\ &= 16.38 \text{ บาทต่อกิโลกรัม} \end{aligned}$$

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นาย กิตติคุณ ตอพล
วัน เดือน ปีเกิด	14 กรกฎาคม 2521
ภูมิลำเนา	55 ม.4 ถ. จรดวิถีถ่อง ต. ธานี อ. เมือง จ. สุโขทัย
ประวัติการศึกษา	สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการพัฒนากลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2544
ประสบการณ์	พ.ศ. 2544-2546 เจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมคุณภาพ บริษัท เชียงใหม่เฟรชมิลล์ จำกัด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved